

Stefan Löfven: Tal på första maj 2015

Talare

Stefan Löfven
F.d. Sveriges statsminister

Datum

1 maj 2015

Plats

Sundsvall

Omständigheter

Tal på första maj i Sundsvall

1 Mitt stöd för GIF Sundsvall ledde mig till vissa prövningar under förra året...

Jag såg på deras bortamatch mot Hammarby, med en Sundsvallshalsduk runt halsen. Vi satt mitt på en läktare bland massa bajen-supportrar, så när giffarna
5 tog ledningen med både ett och två mål blev stämningen lite tryckt.

Så i halvtid kom det fram en man till mig, och meddelade att jag hade tjugo sekunder på mig att ta av mig halsduken, annars skulle Socialdemokraterna förlora en röst för alltid.

10

Vänner – det var en himla tur att vi inte förlorade valet med en röst... För jag behöll halsduken på!

15

Ja, i valet kunde vi äntligen avsluta åtta år av borgerligt regeringsinnehav. De lovade oss sänkt arbetslöshet, bättre skola och minskat utanförskap.

20

Men de lämnar efter sig ett Sverige där arbetslösheten stigit och bitit sig fast. Ett Sverige som blivit bäst i världen både på att sänka skolresultat – och att öka klyftorna. Ett Sverige där tågen står stilla – men budgetunderskottet skenar.

25

Sverige är fortfarande ett starkt land. Vi kan klara kriser och katastrofer.

Men ingen vet om vi hade klarat fyra år till med en borgerlig regering!

30 Så i höstas skulle Sverige äntligen byta väg. Vi presenterade en höstbudget, där vi skulle börja investeringarna i jobb, skola och välfärd istället för att fortsätta sänka skatten.

Men så SMSade Jimmie Åkesson till sina partikamrater att de skulle bryta praxis, och rösta igenom den borgerliga budgeten. Han skrev: "Give 'em hell".

35 Och de lyckades. De gav ett helvete till alla sjuka som fick fortsätta vara utförsäkrade, till alla unga som förväntade sig nya utbildningsmöjligheter, till alla barnfamiljer som var beroende av en bättre välfärd, till alla pensionärer som ville ha bättre ekonomi, till alla arbetslösa som fick vara kvar i fas 3.

40 Låt inte svenska folket glömma deras val. Vill du ge fler ett helvete – välj den härjande högern. Vill du ha ett bättre Sverige för alla – välj socialdemokratin!

45 Men vi sörjde inte, utan organiserade oss. Vi slöt överenskommelser och förberedde reformer för att börja gå mot det Sverige vi vill nå.

Vad är då vårt mål? Jag tror ni alla kan känna det. Jag känner det här inne. För 56 år sedan gjorde jag samma resa från Stockholm som jag gjorde idag, men den gick 12 mil längre, till Sunnersta i Ångermanland.

50 Där tog två människor emot ett tio månaders barn, med ingen annan vilja än att det barnet skulle få en bra väg i livet. Och det fick jag. För det kommer jag alltid vara tacksam. Och jag vet att mina nya föräldrar agerade utifrån en enkel, men kraftfull, anledning: solidaritet.

55 Men solidariteten är inte vårt mål, utan vårt medel, för att bygga ett jämlikt samhälle.

60 Ett jämlikt samhälle som gör oss rikare. Eftersom tillväxt skapas när allas genialitet tas till vara, när vem som helst kan läsa vidare, forska, starta företag, och höja rösten på jobbet.

Som gör oss lyckligare. Eftersom ingen vill leva i ett samhälle där vi tvingas vända bort blicken för andras misär. Vi vill kunna se varandra i ögonen som
65 likar, i glädje och respekt.

Som gör oss friare. Eftersom det river klassamhällets, sexismen och rasismens murar, som står mellan människor och deras innersta drömmar.

70

Jämlikhet är lika ekonomiskt smart som moraliskt rätt, och vännar, frihet byggs bäst i det jämlika samhället.

Och den bästa vägen att nå dit, går genom att skapa goda uppväxtvillkor för alla, så att små sprickor mellan barn inte växer sig till stora klyftor mellan vuxna.

75

Och skolan är nyckeln. Som strykerskan Anna Söderberg en gång sa till Ellen Key: ”Det är inte era pengar vi avundas er överklasskvinnor. Det är er kunskap”.

80

Bildning och kunskap är varje barns verktyg för att forma det liv de vill leva. Men i åtta år har svensk skola styrts av en majors personliga åsikter, och efter en enda ekonomisk princip: De stora summorna till skattesänkningar, småmulorna till Sveriges skolbarn.

85

Och de ger sig inte. Likt hackspetten i Kalle Anka på julafton, kan svensk höger bara en enda melodi: Skattesänkningar!

Det tog inte längre än en kvart för Kinberg Batra som moderat ordförande, förrän hon presenterade sin första skattesänkning, ivrigt påhejad av den förre socialförsäkringsministern Kristersson.

90

I ryggen har de ett moderat parti, som på sina stämmor staplar skattesänkningar på varandra – värnskatten, ägarskatten, bolagskatten – som små barn leker med lego.

95

Och så ojar de sig över att skolresultaten sjunker. Om de nu stoltserar med sin intelligens, när ska de förstå att man inte kan skattesänka sig till en bättre skola?

Vi väljer skolan framför skattesänkningar, och det står jag för varje vaken sekund.

100

Nu får det vara nog med symbolreformer. Vi investerar i mindre barngrupper i förskolan, mindre klasser i lågstadiet, fler speciallärare och fler tidiga insatser.

105

Vi stärker lärarnas kompetensutveckling, ger dem tillgång till mer pedagogisk

forskning, och skapar utrymme för att höja deras löner.

110 Och vi måste låta proffsen vara proffs. Ingen studerar i flera år, bara för
drunkna bland blanketter. Inte heller en lärare. Det är dags att rensa i byråkratin
så att de kan se barnen därbakom. Det är dags att upprätta lärarprofessionen,
som ett statusfyllt och fritt yrke. Det är dags att ge våra barn de stolta, starka
lärare de förtjänar.

115 Och för mig är det självklart att de skolor som har störst utmaningar ska få störst
stöd för att lyckas, och kunna attrahera de bästa lärarna. Inte minst för att
forskningen visar att det är jämlika skolsystem som ger högst resultat.

120 Lika självklart är det att våra skattepengar till skolan ska gå till lärare, lokaler och
böcker – inte till skatteparadis. Skolans mål ska vara elevernas vinst, inte ägarnas.

Och om du kommer som nyanländ elev, ska du få extra stöd för att få en så bra
start som möjligt. Och vi tar bort Läs-RUT, och ger läshjälp till alla. Barnens
stöd i skolan ska ges efter behov, inte efter betalningsförmåga!

125

Det är det här som här de tre centrala delarna i våra investeringar för att vända
skolresultaten: Mindre klasser och tidiga insatser, investeringar i skickliga lärare
och reformer för en jämlik skola.

130 Det är så vi lägger grunden för ett jämlikt samhälle. Det är så vi gör skolan till en
spjutspets mot framtiden. Det är så vi gör att varje barn kan utvecklas till en
bildad ung människa, som stolt sträcker studentmössan mot himlen!

135 Men vänner, skolan agerar inte i ett vacuum. Så länge barn går till skolan men
deras föräldrar stannar hemma utan jobb, kommer ojämlikheten växa.

Allas arbete krävs också för att vi ska kunna bygga ett bättre samhälle för våra
barn, och hedra generationskontraktet med bra pensioner för våra äldre.

140 Därför är arbetsmoralen en del av arbetarrörelsens själ. Alla som kan jobba ska
jobba. Välfärdssamhället är inte något vi får, det är något vi förtjänar.

Men då måste också alla kunna få jobba. Därför är vårt mål EUs lägsta
arbetslöshet till 2020. Och för att nå dit investerar vi i en ny jobbagenda för

Sverige, som har tre centrala pelare:

1. Framtidsinvesteringar i infrastruktur, bostäder och klimat.

150 2. En aktiv närings- och innovationspolitik för fler nya jobb och växande företag.

3. Insatser som rustar alla för att ta de jobb som växer fram.

155 Det är genom jobbagendan som vi börjar vända skutan.

Från bostadsbrist i över hälften av Sveriges kommuner, går vi mot ökade bostadsinvesteringar, enklare byggregler, fler hyresrätter, som ger nya byggjobb och fler unga som kan känna den där känslan av att hålla nycklarna till sin första
160 lägenhet.

a. Från järnvägsavreglering och underinvestering, som har gett uttrycket ”det går som på räls” en helt ny innebörd... börjar vi nu rusta spåren, öka kapaciteten, stärka pendlingen och se till att vårt exportberoende näringsliv får fungerande
165 transporter, Grekland, långt ifrån löst.

Så att folk kan ta sig till jobben – och jobben kan ta sig till Sverige.

Och från den förra regeringens klimatpassivitet, utvecklar vi ett utav världens
170 mest ambitiösa klimatprogram, som kommer ligga till grund för ny clean tech, nya energilösningar, nya klimatinnovationer, som både skapar arbete för vuxna – och det hållbara samhälle vi är skyldiga våra barn.

Och vi ska ta tillvara på kraften i ett samarbetande samhälle.

175 Fler idéer ska kunna födas, genom förstärkt forskning, nya testbäddar och en genomgripande digitalisering av Sverige.

De idéerna ska kunna bli till varor och tjänster, genom företagsinkubatorer,
180 riskapitalförsörjning och näringspolitisk samverkan mellan företag, forskare och förtroendevalda.

De varorna och tjänsterna ska i sin tur kunna bli till globala storsäljare, genom

185 ökat exportstöd, större svensk närvaro på utvecklingsmarknaderna, och en aktiv svensk sysselsättningsagenda i EU.

Det är det här socialdemokratin förstår, som högern aldrig har fattat: Jobb skapas inte genom att tömma arbetslösas plånböcker, utan genom att fylla
190 företagares orderböcker!

Och just nu, när sjukskrivningarna ökar så kraftigt bland kvinnor, är det viktigare än någonsin att ha ett feministiskt perspektiv på arbetsmarknaden.

195 Det finns många sätt att vända utvecklingen. Min ministerkollega Annika Strandhäll var här i måndags, och hon har talat varmt om sitt besök på Skönsmons hemtjänst.

Förut vaknade deras personal upp varje morgon utan att veta vad de skulle göra
200 under dagen. Men de visste att det skulle bli för många besök på för lite tid, att det skulle bli stress och samvetskriser – just det som gör folk sjuka.

Men så fick personalen makt att styra själva. De utgick från de äldres behov, bildade små grupper, som formade sina egna scheman, och hade eget ansvar
205 över en egen grupp äldre.

Och skillnaden är som natt och dag. En nära relation mellan de som hjälper och de som får hjälp. Större trygghet, utveckling och inspiration. Vänner, är inte det vad alla anställda förtjänar?
210

Ja, vi kan inte ha ett arbetsliv som bygger på kvinnors krökta ryggar!

Därför står socialdemokratin upp för kampen mot kvinnors ohälsa och rätten till ett hållbart arbetsliv. För rätten till heltid, utan delade turer, och för fler
215 pappor som tar ansvar för sin del av hemarbetet och får ynnesten att se sina barn växa upp. För rätten till ett arbetsliv och samhällsliv, där du som kvinna kan göra karriär och göra din rösta hörd utan att möta hat.

220 Ska vi nå EU:s lägsta arbetslöshet krävs feministiska reformer. Sverige har inte råd att hålla tillbaka en enda kvinnas kraft!

Ja, jag skulle kunna fortsätta tala om våra jobbreformerna tills solen går ned över

Sundsvalls stad... Och det tänker jag göra!

225

I vårbudgeten gör vi de första investeringarna för ett nytt kunskapslyft i hela landet, som utbildar människor till de kompetenser som arbetsgivarna skriker efter. Och det nya kunskapslyftet kommer att växa över tid, till en enorm investering i svensk konkurrenskraft.

230

Vi rullar ut ett etableringspaket som ger dig som nyanländ tidig utbildning i svenska, validering av dina befintliga kunskaper – och utbildning till nya.

235

Och oavsett om det rör sig om arbetsplatser med funktionshinder eller fördomar, så ska samhället bana väg så att du kan visa vad du går för.

240

Samtidigt ska vi bekämpa rasismen, antisemitismen och antiromanismen, var den än visar sig i samhället. Vi vägrar acceptera att människor försöker döma och fördöma sina likar, efter hudfärg, ursprung eller tro. I vårt Sverige finns inget ”vi” och ”dom”. I Sverige finns bara ”vi”!

Och vänner, vår absolut största uppgift inom jobbpolitiken, är att se till att ingen ung är utan jobb.

245

I åtta år har regeringens enda lösning varit en ungdomsrabatt, som gått till dem som redan har unga anställda. Den har kostat nära 110 miljarder, den har dömts ut av expertinstans efter expertinstans, och ungdomsarbetslösheten har istället ökat med över 30 000.

250

Ändå vägrar högern tänka om. Om Möller hade rätt i att varje förslösad skattekrona är en stöld från folket, då är detta miljardsvindleri!

255

Vi väljer nu att rikta om resurserna till de unga som faktiskt är arbetslösa och behöver en väg in i jobb. Vi skapar steg för steg en 90-dagarsgaranti för unga.

Den gör att du som vänder dig till samhället för stöd inte ska hamna i ett fas-system med Fas 3 som sista anhalt, utan erbjudas studier, jobb, praktik eller en kombination inom senast 90 dagar.

260

En så stor samhällsinsats kostar pengar – men vänner – vad kostar inte en bortslösad framtid?

Men många unga har redan vänt samhället ryggen. Det finns idag över 80 000 unga som enligt statistiken varken söker arbete eller studerar.

265

Några kanske väntar på studiestart, eller tar en kort paus på en strand någonstans. I så fall önskar jag dem all lycka.

270

Men många finns i sina föräldrars källare, i rum med neddragna rullgardiner, i hopplöshet och passivitet, med en framtid höljd i dunkel.

Ofta har skolan misslyckats med att möta deras behov, och de blir del av den grupp utan gymnasiebetyg, som är så extremt överrepresenterad i den svenska arbetslösheten.

275

De kallas för ”unga utanför”.

280

Idag har kommunerna ansvar för att hitta en del av dem, och ibland går det bra, ibland dåligt. Det duger inte. Sverige ska inte acceptera att en enda ung människas kraft går till spillo, och våra unga ska kunna göra rätt för sig under hela livet. Därför lanserar vi idag en nationell samling för unga utanför.

285

För det första ska vi samla in kunskap om de insatser, både i svenska kommuner och i andra länder, som har lyckats nå den här gruppen.

För det andra, samla alla krafter för att söka upp de unga som är utanför. Skolan, sjukvården, socialtjänsten, Kronofogden, Försäkringskassan, civilsamhället – alla behöver bidra för att de ska hamna på rätt väg i livet.

290

Och för det tredje, se till att de insatser som fungerar bäst genomförs i hela landet, och når ut till alla.

295

Det är vårt mål: Du som ung ska aldrig lämnas utanför. Du ska stå stadigt i samhället, med utbildning, med jobb, och med blicken riktad mot framtiden!

300

Vänner, vi regerar med målet att nå EU:s lägsta arbetslöshet framför ögonen. Vi har inte en majoritet i riksdagen, så vi måste skapa kompromisser och överenskommelser för att nå vårt mål. Men det är en del av socialdemokratins DNA.

Och vi är redo att agera, vad än som sker i Sverige och vår omvärld.

305 Den borgerliga oppositionen verkar ha upptäckt hur enkelt det är att gnälla, och
helt glömt bort hur man tar ansvar. De låtsas rasa över att ROT-avdraget
justeras till 30 procent, trots att de ser att kostnaderna skenar, och att våra
skattepengar istället måste gå till att möta den förlamande bostadskris som de
själva varit med och skapat. De hycklar över att bensinskatten höjs, trots att de
själva höjde den två gånger om.

310

Men låt dem gnälla!

315 Vi kan visa att vi är redo att fatta svåra beslut i ett allvarligt ekonomiskt,
säkerhetsmässigt och klimatmässigt läge. Den här regeringen kommer fortsätta
att agera med ett mål främst: EU:s. Lägsta. Arbetslöshet.

Kampen mot arbetslösheten är ingen dans på rosor, men det är en kamp vi ska
ta – och en kamp vi ska vinna!

320 Vänner, det här är det val vi gör: Investeringar i alla barns skolgång, och alla
vuxnas arbete, framför nya skattesänkningar och nedskärningar.

Bara så kan vi skapa ett samhälle där våra barn kan växa upp som fria och
jämlika individer.

325

Bara så kan vi återta ledningen i den globala ekonomin.

Men vi arbetar inte bara för ett jämlikt samhälle – utan en jämlik värld.

330 Vi bedriver en feministisk utrikespolitik, som går ut på att ge röst åt de som
annars tystas.

335 Och vi behöver ge röst åt alla som nu flyr undan konflikterna i Ukraina. En
miljon är på flykt i sitt eget land. Som vanligt är kvinnor och barn värst
drabbade. EU måste fortsatt stå enad mot Rysslands aggression, som utgör ett
brott mot internationell rätt, samtidigt som vi fortsätter med vårt stöd till
Ukrainas folk.

Vi behöver ge röst åt de som lider av ISIL:s vettvilliga barbari. Därför skickar vi

nu en rådgivande insats till norra Irak som ska ge rådgivning och utbildning till alla de modiga som står upp mot dessa vedervärdiga terrorister.

345 Vi behöver ge röst åt de barn som just nu ligger inlåsta i lastrummet på en båt någonstans på Medelhavet, utan att veta om de blir del av alla dem som tidigare dragits ned mot botten. Vi måste stärka räddningsinsatserna, bekämpa flyktingsmugglarna, och få fler

350 EU-länder att ta sitt ansvar för flyktingmottagandet.

En människa är en människa är en människa, oavsett var i världen hon befinner sig.

355 Sviker vi dessa principer, sviker vi vad det innebär att vara människa.

Därför står vi på de förföljdas, de förtrycktas, de förtvivlades sida, mot de krafter som hotar deras frihet!

360 Och vi får inte låta de internationella kriserna skymma de stora möjligheter som det globala samfundet står inför.

I år hålls ett stort klimattoppmöte i Paris, där vi kan slå fast en global färdplan för att hindra att jorden värms upp med mer än två grader. FN ska besluta om utvecklingsmålen post 2015, och vi samlas till en stor givarkonferens i Addis Abeba, två stora processer för att bekämpa fattigdom, ohälsa och analfabetism.

370 Och vi socialdemokrater höjer nu Sveriges röst i världen, för att påverka det här arbetet i rätt riktning. För det möter vi kritik. Men så har det å andra sidan alltid varit.

Vi mötte kritik när vi kritiserade napalmbombningarna av Vietnam, men historien gav oss rätt. Vi mötte kritik när vi attackerade det avskyvärda apartheidssystemet, men historien gav oss rätt. Nu möter vi kritik när vi står upp för mänskliga rättigheter, ett starkare FN, och ett fritt och oberoende Palestina.

375 Och vänner – historien kommer att ge oss rätt igen!

Ja, vi höjer Sveriges röst, eftersom vi vet detta enkla faktum: ojämlikheten är ingen naturlag.

380

Är det något jag bär med mig från mitt liv, så är det vetskapen om att när människor står sida vid sida, så är det få saker vi inte kan förändra.

385

Så det är det enda jag ber dig om här idag. Jag och regeringen kommer att ta vårt ansvar, och avsluta de åtta åren av skattesänkningar och nedskärningar, för att istället skapa jobb och en bättre skola för våra barn och unga. Men jag ber dig: Se ojämlikheten i din vardag – och bemöt den.

390

Om det så är grannbarnet som behöver någon att läsa med, en flyktingfamilj som vill lär känna några som bott här länge, eller en äldre som behöver en vänlig omtanke, lägg din byggsten till en mer jämlik värld – även när 1 majs sånger har tonat ut.

395

Vänner, samhället är vår skapelse. Jämlikheten är vårt riktmärke. Framtiden är vår att forma.

Tack!

400

Taggar

1 maj, 2010-tal, 2015, Första maj, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/stefan-lofven-tal-pa-1-maj-2015>

405

410

415